اخبار کوتاه

از سوی بانک مرکزی؛
شرایط دریافت وام ۱۰۰ میلیون تومانی اعلام شد

بانک مرکزی از شرایط دریافت تسهیلات زیر ۱۰۰ میلیون تومان با اعتبار سنجی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا مدیر روابط عمومی بانک مرکزی در توییتی شرایط دریافت تسهیلات زیر ۱۰۰ میلیون تومان با اعتبار سنجی را تشریح کرد.

طبق گفته مصطفی قمری وفا شرایط دریافت وام تا ۱۰۰ میلیون تومان بدون ضامن طبق بخشنامه وزارت اقتصاد به شرح زیر است:

_ دریافت وام تا ۵۰ میلیون تومان تنها با نامه کسر از حقوق.

_ دریافت وام تا ۱۰۰ میلیون تومان یک نامه کسر از حقوق همراه با چک یا سفته.

براساس اعلام بانک مرکزی، جامعه هدف پرداخت تسهیلات خرد بدون ضامن به عبارت است از:

شاغلان و بازنشستگان نهادهای عمومی غیر دولتی

شرکت‌های معتبر بخش خصوصی که حقوق‌شان در بانک‌های زیر مجموعه وزارت اقتصاد پرداخت می‌شود.

شاغلان، بازنشستگان و مستمری بگیران دستگاه‌های دولتی.

بیمه مرکزی نسبت به فعالیت‌های یک شرکت بیمه‌ای غیر مجاز هشدار داد

بیمه مرکزی اعلام کرد یک شرکت بدون اخذ مجوز اقدام به انجام تبلیغات و فعالیت در زمینه ارائه خدمات بیمه‌ای کرده که فعالیت آن از سوی بیمه مرکزی ممنوع است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از بیمه مرکزی، شرکتی با نام «تجارت الکترونیک فرتاک» بدون اخذ مجوز فعالیت در زمینه عرضه خدمات بیمه‌ای اعم از مستقیم یا برخط در شهر شیراز به انجام تبلیغات و فعالیت در زمینه ارائه خدمات بیمه‌ای مبادرت می‌کند که فعالیت آن از سوی نهاد ناظر صنعت بیمه ممنوع است.

بر اساس بررسی‌های صورت گرفته و گزارش‌های متعدد مبنی بر فعالیت غیرقانونی مجموعه یادشده به شرکت‌های بیمه اعلام می‌شود که از هرگونه همکاری با آن خودداری کنند. در این اطلاعیه آمده است: از آنجا که هرگونه فعالیت بیمه‌ای خارج از قوانین و مقررات مربوطه اعلام شده از سوی نهاد ناظر صنعت بیمه، مجاز نیست فلذا هرگونه همکاری شعب و نمایندگان شرکت‌های بیمه با مجموعه یادشده غیرقانونی اعلام می‌شود. این اطلاعیه می‌افزاید: در صورت شناسایی هرگونه همکاری شبکه فروش یا اشخاص و دفاتر غیرمجاز و فاقد مجوز، وفق مقررات با آن شرکت و نمایندگان ذیربط رفتار خواهد شد.

تشریح دلایل افزایش قیمت سیب‌زمینی

یک کارشناس بازار میوه گفت: نگه داشتن سیب زمینی‌ها در انبار، صادرات و سردی هوا قیمت سیب زمینی را افزایش داده است.

به گزارش پیام آشنا، جواد باقری، در پاسخ به این سوال که چرا قیمت سیب‌زمینی افزایش یافته است؟ گفت: در حال حاضر دوره کشت و برداشت سیب‌زمینی تمام شده و هر چه سیب‌زمینی داریم در انبارها قرار گرفته‌اند و دست عده‌ای خاص است.

وی ادامه داد: چون سیب زمینی‌ها انبار شده است اگر انبارداران عرضه را کم کنند و تقاضا بالا باشد قیمت‌ها بالا می رود.

این کارشناس بازار میوه تصریح کرد: البته صادرات و سردی هوا هم در این افزایش قیمت سیب زمینی اثرگذار بوده است.

باقری در پایان اظهار کرد: سیب‌زمینی در میدان مرکزی میوه و تره‌بار با قیمت هر کیلو ۱۴ تا۱۵ هزار تومان، به صورت عمده خرید و فروش شده است که قیمت آن برای مصرف کننده بیش از ۱۵ هزار تومان خواهد شد.

تخم مرغ دو نرخی است

قیمت هر شانه ۳۰ عددی تخم مرغ در مغازه‌های سطح شهر تهران ۴۸ تا ۵۵ هزار تومان و در میادین میوه و تره ۴۲ هزار تومان است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، بر اساس مشاهدات میدانی از خرده فروشی‌های سطح شهر تهران قیمت هر شانه تخم مرغ ۳۰ عددی به وزن حدود دو کیلوگرم ۴۸ تا ۵۵ هزار تومان است. این یعنی قیمت هر عدد تخم مرغ برای مصرف کنندگان حدود ۱۶۰۰ تا ۱۸۰۰ تومان تمام می‌شود.

در میادین میوه و تره بار نیز هر شانه تخم‌مرغ تنظیم بازاری ۳۰ عددی با قیمت ۴۲ هزار تومان به مصرف کنندگان عرضه می‌شود.

گفتنی است که در حال حاضر تخم مرغ دارای دو نرخ آزاد و دولتی است.

افزایش قیمت لوازم خانگی غیرقانونی است

قائم‌مقام وزیر صمت در امور بازرگانی با بیان اینکه مجوزی برای افزایش قیمت لوازم خانگی صادر نشده، گفت: با درج قیمت تولیدکننده (به جای قیمت مصرف کننده) معیاری در دست خریداران هست که بر اساس آن اگر قیمت نهایی خریدار در کالای تند مصرف بیش از ۲۰ درصد و در کالاهای کند مصرف بیش از ۳۰ درصد باشد، مصداق گران فروشی است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، محمد صادق مفتح در حاشیه نشست خبری سامانه‌ی آگهی‌های الکترونیکی خودرو، در جمع خبرنگاران با بیان اینکه شناسایی گرافقروش برای مصرف کننده نهایی آسان است، اظهار کرد: همچنین با اجرای این طرح رقابت در توزیع فروشی افزایش یافته و شاهد کاهش قیمت برخی کالاها با درج قیمت تولیدکننده هستیم.

وی با بیان اینکه در این طرح مردم خوشحال از گرافروشان خرید نمی‌کنند و دیگر نیازی به کشف تخلف نیست، تصریح کرد: طرح درج قیمت تولیدکنندهٔ از کالاهایی که تاثیر کمتری در سبد خانوار داشت شروع شد، اما باز خورد هاً مثبت بود، برای مثال قیمت آب معدنی تا ۵۰ درصد و قیمت لنت، فیلتر روغن و لوازم یدکی خودرو تا ۲۰ درصد کاهش داشته است.

وی در ادامه پیش بینی کرد که با اجرای کامل طرح درج قیمت تولیدکنندهٔ، کالا عاملانه‌تر و با قیمت بهتر در اختیار مصرف کننده قرار گیرد و رقابت در حلقه‌های مختلف توزیع و فروش بیشتر شود و گفت: تاثیرگذاری سیستم‌های سنتی نظارت مثل تعزیرات کمتر از روش فعلی است.

مفتح در پاسخ به سوالی درباره انتقادات تولیدکنندگان لوازم خانگی نسبت به طرح درج قیمت تولید کنندهٔ نیز گفت: تولید کنندگان کالاهای کند مصرف فقط باید قیمت درب، کارخانه را روی محصول درج کنند و قیمت مصرف کننده هم در واحد صنفی در معرض دید خریدار قرار بگیرد. اگر در کف بازار قیمت‌ها غیرمنطقی افزایش یافته باشد، حتما بر خورد خواهد شد.

بورس

بازار قرمزپوش در انتظار ناجی

معامله‌گران بازار سهام دیروز در حالی نظاره‌گر نماگرهای قرمزپوش بودند که همچنان انتظار برای یافتن ناجی بازار از افتادن در ورطه سقوط در تکاپوست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، شاخص کل قیمت و بازده نقدی بورس تهران در پایان معاملات دیروز (سه‌شنبه ۵ بهمن ۱۴۰۰) با ریزش سنگین ۲۶ هزار و ۶۶۰ واحدی به رقم یک میلیون و ۲۰۸ هزار واحد رسید.

شاخص کل هموزن اما با ریزش ۲.۱۳ درصدی، عدد ۳۱۷ هزار و ۶۶ واحد را به نام خود ثبت کرد.

همچنین ۴۹۴۴ میلیون سهم و اوراق مالی قابل معامله به ارزش بیش از ۳۰۵۳ میلیارد تومان در ۳۱۹ هزار نوبت داد و ستد شد.

بازار سهام در حالی نظاره‌گر افت دست‌جمعی نماگرهای بورسی بود که همچنان حرف و حدیث بر سر اعمال اصلاحات ۱۰ ماده‌ای بازار سرمایه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کشور در مجلس ادامه دارد.

بی‌تنیجه ماندن لابی فعالان بازار سرمایه و وعده‌های وزیر اقتصاد مبنی بر استیفای حقوق بازار سهام از طریق تعدیل لوایح بودجه در حالی منجر به افزایش انتقادها به وعده‌های بی‌نتیجه ناظران بازار سهام شده که به نظر می‌رسد بازار سهام برای یافتن ناجی مقتدر خود از افتادن در ورطه سقوط همچنان به اقدام عاجل رئیس دولت چشم دوخته است. به نظر می‌رسد برای تعادل‌بخشی در بازار سهام و جلوگیری از فضای وحشت‌زدگی معامله‌گران، ورود جدی دولت برای حمایت از سهامداران خرد ضروری است.

آب منطقه ای البرز خبر داد:
کاهش ذخایر آبی سدهای کرج و طالقان

مدیر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای البرز اعلام کرد: ذخایر آبی سدهای امیرکبیر و طالقان این استان نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش یافته است.

به گزارش پیام آشنا، سعید نقدی گفت: حدود ۲۳ درصد ظرفیت سد امیرکبیر(کرج) اکنون پر است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۵۴ درصد کاهش را نشان می دهد.

وی ادامه داد: همچنین سد طالقان اکنون ۴۳ درصد ظرفیت آن پر است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۰ درصد کاهش یافته است.

نقدی با اشاره به اینکه بارش ها تاکنون تاثیر چندانی برای ذخیره آب سدهای البرز نداشته است ، خاطرنشان کرد: بیشتر این بارش ها به صورت برف بوده که برودت هوا امکان آب شدن برف در ارتفاعات استان را به وجود نیاورده است.

مدیر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای استان البرز اظهارداشت: با گرم شدن هوا حجم روان آب ها بیشتر خواهد شد ضمن اینکه انتظارمی‌رود بارش‌های بعدی که هواشناسی پیش بینی کرده، ظرفیت منابع آبی سدهای استان را افزایش دهد تا روند آبگیری سدها انجام شود.

نقدی تاکید کرد: تا کنون ذخیر برف در ارتفاعات استان البرز با توجه به بارش هایی که در استان داشته‌ایم مناسب است و امیدواریم ادامه بارش‌ها که هواشناسی پیش‌بینی کرده رخ دهد.

وی گفت: با تشدید بارش ها و گرم شدن هوا از اواخر بهمن ماه آبگیری سدها شروع می شود.

این مسئول یادآورشد: بارش‌های فصل بهار سال جاری که می بایست در فروردین و اردیبهشت رخ می داد، مناسب نبود و نسبت به درازمدت بارش های کمتری را در این مدت زمان برای استان البرز شاهد بودیم.

وی گفت: حدود ۴۰ درصد مخازن و منابع آبی سدها از بارش‌های بهاره تامین می‌شود که یک پنجم بارش‌ها صورت گرفته است و مابقی آن در زمستان و بارش‌های برف تامین می کند.

نقدی افزود: یکی از عواملی که کاهش ذخایرآبی سدها را رقم زده افزایش مصرف مشترکان است که می بایست در این بخش بهینه سازی مصرف صورت بگیرد.

مدیرمطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای استان البرزاظهارداشت ذخایر برفی مناسب اما کافی نیست و می بایست مشترکان آب استان البرز صرفه جویی تا جایی که امکان دارد را رعایت کنند و با توجه به نزدیک شدن به روزهای پایان سال و خانه تکانی مصرف بهینه آب را در دستور کار داشته باشند تا شاهد کاهش بیشتر ذخایر آب های سطحی و سفره های زیر زمینی نباشیم.

داوری جشنواره کارگران نمونه به پایان رسید

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز از راهیابی ۳۹۳ پرونده به مرحله داوری جشنواره امتنان از کارگران، گروه‌های کار و واحدهای نمونه استان البرز خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، حسین فلاح نژاد از راهیابی ۳۹۳ پرونده به مرحله داوری جشنواره امتنان از کارگران، گروه های کار و واحدهای نمونه استان به مرحله ارزیابی و داوری برای انتخاب گزینه های نهایی خبر داد. این مسئول در خصوص ثبت نام نخبگان جامعه کار وتولید در جشنواره ۱۴۰۰ گفت: از مجموع ثبت نام‌های صورت گرفته در سامانه الکترونیکی معرفی شده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعداد ۳۲۸ نفر کارگر، ۳۰ گروه کار و ۳۵ واحد تولیدی در این جشنواره در البرز ثبت نام نموده‌اند.

وی بیان کرد: فرایند ثبت نام جشنواره امتنان از نخبگان جامعه کار و تولید استان البرز از ۲۶ مهر آغاز شده و تا ۱۵ آذر ماه سالجاری از طریق سایت اینترنتی emtenan.mcls.gov.ir انجام پذیرفت.

فلاح نژاد با اشاره به معرفی برگزیدگان جشنواره نخبگان جامعه کار و تولید استان در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ در هفته کار و کارگر اظهار کرد: داوری مرحله استانی سی و سومین دوره جشنواره امتنان از نخبگان جامعه کار و تولید به اتمام رسیده است.

وی ابراز کرد: نمایندگان سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل فنی و حرفه‌ای، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی مسئولیت داوری این جشنواره را برعهده داشتند.

مدیر کل تعاون، کارورفاه اجتماعی البرز افزود: از میان برگزیدگان استانی در حوزه کارگران، گروه های کار و واحدها تولیدی نمونه مواردی که دارای شرایط احراز رتبه کشوری گردند از سوی وزارت متبوع ارزیابی و انتخاب و در هفته کارگر به صورت ملی با حضور مسئولین کشور ی معرفی و تجلیل خواهند شد. فلاح نژاد خاطر نشان کرد: فرهنگ‌سازی، تشویق و تقویت روحیه کار و تلاش در نیروهای مولد، متخصص، مخترع و مبتکر کشور، فراهم کردن زمینه‌های لازم برای تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات، تجارب، دانش و مهارت های علمی و تجربی در جامعه کار و تولید، تشویق جامعه کار و تولید به بهره گیری از الگوی ایرانی- اسلامی کار، تکریم و تجلیل از فعالان و نخبگان عرصه کار و تولید از اهداف برگزاری این جشنواره است. شایان ذکر است جشنواره امتنان از کارگران ،گروههای کار و واحدهای تولیدی نمونه(نخبگان جامعه کار وتولید) همه ساله در هفته کارگر (۵ لغایت ۱۲ اردیبهشت ماه) برگزار و از برگزیدگان استانی وکشوری جامعه کار و تولید در تجلیل می‌شود.

رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی خبرداد:
کاهش ۱۵ تا ۲۰ هزار تومانی قیمت گوشت قرمز در بازار

رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی با تاکید براینکه کمبودی در زمینه گوشت قرمز مورد نیاز کشور نداریم گفت: از روز گذشته قیمت هر کیلوگرم گوشت قرمز نسبت به چندروز گذشته بین ۱۵ تا ۲۰ هزارتومان کاهش یافته است که به نظر می رسد این روند ادامه یابد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا «علی اصغر ملکی » درباره وضعیت اخیر گوشت قرمز و افزایش نرخ این محصول به دلیل سرما در استان‌های مختلف کشور افزود: قیمت گوشت قرمز تابع عرضه و تقاضا در بازار است و طی روزهای اخیر به دلیل سرد شدن هوا و سرمازدگی و برف گرفتگی برخی استان‌ها و مختل شدن سیستم حمل و نقل قیمت گوشت قرمز در بازار تهران افزایش یافت.

رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی با بیان اینکه به دلیل سرما دامداران نمی‌توانستند دام زنده عرضه کنند اظهارداشت: شاخص قیمت گوشت قرمز کشور بازار تهران است. این درحالیست که ۹۰ درصد گوشت مورد نیاز این شهر از استان‌های دیگر از جمله کردستان تامین می‌شود.

به گفته وی، این درحالیست که در ابتدای هر ماه ما با افزایش تقاضا گوشت قرمز روبرو هستیم که همین نیز یکی دیگر از عوامل قیمت گوشت در ابتدای هر ماه است.

ملکی گفت: بنابراین طی روزهای اخیر به دلیل سرمازدگی با رشد قیمت روبرو شد به طوری که قیمت هر کیلوگرم شقه گوسفندی بدون دنبه برای مغازه داران ۱۶۰ هزارتومان و برای مصرف کنندگان ۱۷۵ هزارتومان محاسبه می شد اما طی یک تا دو روز اخیر با رفع مشکل در سیستم حمل و نقل قیمت هر شقه گوشت گوسفندی برای مغازه داران ۱۴۰ هزارتومان و برای مصرف کنندگان نزدیک ۱۵۰ هزارتومان محاسبه می‌شود.

رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی به کمبود دام زنده کشتاری در پایان سال اشاره کردو اظهارداشت: در ماههای پایانی سال با افزایش مجدد تقاضا روبرو می‌شویم، بنابراین انتظار می‌رود دولت برای کاهش نوسان قیمت این محصول در شب عید و ایام نوروز تدابیری بیندیشد تا تولیدکنندگان و مصرف کنندگان متضرر نشوند.

وی با اشاره به اینکه افزایش قیمت گوشت قرمز نسبت به سال گذشته با وجود شیوع کرونا چندان تغییری نداشته است افزود: دامداران باید مورد حمایت قرار بگیرند، زیرا بخشی از افزایش قیمت این محصول ناشی از هزینه های تمام شده تولید است،دامداران باید هر کیلوگرم جو را با نرخ ۸ هزارتومان، یونجه را ۶ هزارو ۵۰۰ تومان و کاه را ۵ هزارتومان خریداری کنند.

طبق آخرین آمار وزارت جهاد کشاورزی سالانه ۱.۲ میلیون تن گوشت قرمز در داخل کشور تولید و بخشی از نیاز کشور در حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار تن از محل واردات تامین می‌شود.

نرخ قالیشویی اعلام شد

سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان نسبت به تبلیغات و فعالیت واحدهای قالیشویی غیرمجاز هشدار داد و نرخ امسال قالیشویی را اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، با توجه به فرا رسیدن ایام پایانی سال، سازمان حمایت نسبت به سوءاستفاده برخی افراد سودجو در ایجاد واحدهای صنفی غیرمجاز که با استفاده از امکانات حداقلی مانند چند خط تلفن و یک دستگاه وانت بار در این زمینه فعالیت می کنند هشدار داد؛ چراکه این واحدها معمولا به دلیل نداشتن مجوزهای مربوطه، عدم تخصص کافی و نداشتن تعهد کاری با شست وشوی نامناسب و غیراصولی فرش موجب خسارت به اموال مشتریان می‌شوند. از طرف دیگر پیگیری حقوق تضییع شده مصرف کنندگان به دلیل نداشتن مدارک هویتی محل کسب و بعضاً متواری شدن اشخاص مذکور به دشواری انجام می‌شود.

با توجه به این شرایط، لیست قالیشویان مجاز شهر تهران در سامانه اتحادیه درج شده و مشتریان می‌توانند برای اطمینان و استفاده از خدمات واحدهای قالیشویان مجاز به پورتال اتحادیه به نشانی اینترنتی WWW.Eghtt1351.com مراجعه کنند و لیست مراکز مجاز به همراه آخرین نرخ خدمات، شامل نرخ شستوشوی فرش (برمبنای مترمربع، نوع شستوشو و جنس فرش)، هزینه حمل و نقل و نحوه ارایه سایر خدمات مانند بسته بندی فرش، رفوگری، دارکشی و...و همچنین تلفن‌های رسیدگی به شکایات را مشاهده کنند.

گفتنی است، طبق اعلام سازمان حمایت، رعایت نرخ های مصوب شست و شوی انواع فرش و موکت از سوی تمام واحدهای قالیشویی الزامی است. همچنین این واحدها در زمان انتقال فرش به قالیشویی موظف به ارائه رسید به مصرف کننده هستند که صاحب فرش در زمان تحویل باید آن را ببیند و تاییدیه و فاکتور مربوطه را اخذ کند. نکته دیگر این است که در تمام نوع شستوشوها عرضه کننده خدمت ملزم به رعایت زمان تعیین شده در رسید برای تحویل فرش است و باید فرش را سالم به مشتریان تحویل دهد و برای خدمات اضافی مانند دارکشی، پرداخت و رفو، هزینه بسته بندی، کلور، لک برداری و غیره با مشتری توافق شود.

بر این اساس متقاضیان در صورت بروز هرگونه مشکل می‌توانند شکایت خود را از طریق تماس با سامانه ۱۲۴ اعلام کنند.

همچنین طبق اعلام اتحادیه، کرایه رفت و برگشت در سراسر تهران بابت هر چند تخته فرش (برای یک آدرس) ۳۵ هزار تومان است و هزینه ایاب و ذهاب تا سقف ۲۰ متر مربع، هر متر مربع ۲۰۰۰ تومان است که به هزینه ۳۵ هزار تومانی اضافه می‌شود. البته از مازاد ۴۰ متر مبلغی دریافت نمی‌شود.

اجرت شستوشوی فرش کهنه و عتیقه و تمام ابریشم تبریز و اصفهان (اکسترا) و صادراتی باید با توافق طرفین قرارداد انجام شود. هزینه بسته بندی و کلور هر متر مربع فرش نیز ۳۵۰۰ تومان در صورت درخواست مشتری اعلام شده و واحد قالیشویی موظف است طبق درخواست مشتری نسبت به شستوشوی قالی با نرخ معمولی یا درجه یک اقدام کند. هزینه دریافت خدمات نائو نیز در صورت تایید با توافق مشتری انجام می‌شود.

مقایسه این نرخ‌ها با نرخ اعلام شده در اسفند سال گذشته نشان دهنده افزایش بیش از ۳۰ درصدی هزینه قالیشویی است.

یادداشت

رشد ۸ درصدی اقتصادی بدون جذب سرمایه گذار مستقیم خارجی؟!

جذب سرمایه‌گذار مستقیم خارجی در هر کشور تابع زنجیره‌ای از عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی همچون هزینه تولید، میزان و قیمت مواد اولیه، نقش آفرینی دولت و بخش خصوصی، ریسک سرمایه‌گذاری، آزادی اقتصادی، شرایط سیاسی و امنیت اجتماعی، سابقه تاریخی، موقعیت جغرافیایی و سرزمینی، ساختار و هرم جمعیتی، هندسه دیپلماسی، سیاست خارجی و روابط بین‌المللی است.

بر پایه تازه‌ترین گزارش سازمان تجارت و توسعه ملل متحد (انکتاد)، ارزش سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در جهان طی سال ۲۰۲۰ به ۹۹۹ میلیارد دلار رسیده که فقط یک میلیارد و ۳۴۲ میلیون دلار آن معادل ۰.۱۳ درصد آن سهم ایران بوده است. این در حالی است که کشور کوچک امارات ۱۵ برابر ایران یعنی ۲۰ میلیارد دلار، ترکیه ۷ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار و عربستان سعودی ۵ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه مستقیم خارجی جذب کردند.

آنکتاد ارزش کل سرمایه‌های خارجی وارد شده به ایران را از آغاز تا سال ۲۰۲۰ در مجموع ۵۹ میلیارد دلار اعلام کرده است. این شاخص در کشورهای عربستان سعودی ۲۴۲ میلیارد، ترکیه ۲۱۱ میلیارد و امارات متحده عربی ۱۵۱ میلیارد دلار بوده است. این آمار نشان می دهد که فرصت از دست‌رفته ایران در ناتوانی جذب سرمایه و فناوری خارجی و شکاف عمیق سرمایه‌گذاری با این کشورها چقدر عمیق شده است. هر چند بعد از توافق برجام به گفته مسئولان وقت، دهها شرکت بزرگ بین‌المللی برای حدود ۸۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی اعلام آمادگی کردند اما آنچه در عمل اتفاق افتاد به ۵ میلیارد دلار هم نرسید. این در حالی است که برخی کشورهای توسعه‌یافته مانند فرانسه ۱۸ میلیارد، آلمان ۷۵۶ میلیارد، ژاپن ۱۰۲ میلیارد و انگلیس ۱۹۷ میلیارد دلار سرمایه خارجی جذب کردند که به علت شیوع کرونا نسبت به سال پیش از آن کاهش چشم‌گیری داشته است.

آنکتاد پیش‌بینی کرده بود که روند کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم در سال ۲۰۲۱ نیز ادامه خواهد داشت و جهان در این سال با افت ۵ تا ۱۰ درصدی مواجه خواهد شد؛ هرچند در ۲۰۲۲ این روند معکوس می‌شود و به دوره رونق باز می‌گردد. ناامنی‌های سال ۲۰۲۱ بیشتر ناشی از کرونا، بحران سلامت و اقدامات سیاستی مقابله با پیامدهای اقتصادی و ریسک‌های ژئوپلیتیک و مالی و تنوام تنش‌های تجاری میان غول‌های اقتصادی دنیا بوده است. محدودیت‌های بین‌المللی که سازمان‌های جهانی و دولت‌ها برای مهار این ویروس تعیین و اعمال کردند نه‌تنها موجب کندی اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری شد بلکه چشم‌انداز نهادهای بین‌المللی از اقتصاد جهانی را تاریک کرد و موجب تجدید نظر شرکت‌های چندملیتی برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری آتی شد.

سرمایه‌گذاری خارجی مصوب شامل کلیه درخواست‌ها اعم از سرمایه‌گذاری جهت ایجاد طرح‌های جدید، خرید سهام شرکت‌های موجود و همچنین سرمایه‌گذاری‌های خارجی در قالب ترتیبات قراردادی است. در سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برخلاف سرمایه‌گذاری غیرمستقیم که اغلب در بازارهای سهام صورت می‌گیرد، جلب‌جایی سرمایه میان کشورها برای ایجاد یا گسترش بنگاه تولیدی است. در این گونه سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذار با هدف حضور بلندمدت در کشور میزبان، کنترل بنگاه تولیدی را بعطور کامل در دست دارد یا در کنار دیگر شرکای محلی و خارجی، بر مدیریت آن به گونه‌ای مؤثر تاثیر می‌گذارد.

بعد از جنگ جهانی دوم، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کنار بازرگانی بین‌المللی نقش عمده‌ای در پیش‌برد مرحله نوزای از فرایند جهانی‌شدن اقتصاد داشته است. موج بزرگ جهانی‌شدن با تکیه بر اوج‌گیری سرمایه‌گذاری‌های خارجی و شتاب‌بازرگانی بین‌المللی، بسیاری از کشورهای در حال توسعه را در بر گرفت. شماری از این کشورها با جذب انبوه سرمایه و فناوری و صدور کالاهای صنعتی رقابتی به بازارهای گیاتگون جهان، به‌ویژه در مناطق نوتوسعه، به‌پلتگاه قدرت‌های نوظهور پیوستند. چین که مهم‌ترین عضو این پلتگاه است، با تکیه بر شرکت‌های فراملیتی آمریکایی، اروپایی، ژاپنی و حتی تایوانی و صدور حجم روزافزون کالاهای صنعتی به‌ویژه به ایالات متحده امروز در جایگاه نخست قرار گرفته است.

متاسفانه ما از حدود ۴۰ سال گذشته به جای استفاده از تجارب موفق این کشورها، به الگوهای اقتصادی منسوخ و نلشاخته روی آوردیم و شعار خودکفایی را بدون هیچ راهبرد توسعه‌ای در صدر هدف‌های سیاستگذاری اقتصادی خود قرار دادیم و از پویایی عظیم حاصل از جهش سرمایه‌گذاری‌های خارجی به‌ویژه شکل مستقیم آن محروم ماندیم.

سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران که در تیر ۱۳۵۴ به عنوان تنها نهاد رسمی و متولی سرمایه‌گذاری خارجی تاسیس شد، در چارچوب قانون جدید مصوب ۱۳۸۱، مسئول دریافت تمام تقاضاهای پذیرش و صدور مجوز سرمایه‌گذاری، هدایت امور، حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران در طرح‌های مصوب و همچنین ارائه خدمات مختلف به سرمایه‌گذاران از جمله هماهنگی و تسهیل کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری حتی پس از صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی، رسیدگی به امور مربوط به نقل و انتقالات سرمایه‌گذاری‌های خارجی، مدیریت و انجام مذاکرات مربوط به موافقت‌نامه‌های دو و چندجانبه، تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری با دیگر دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی است. این سازمان، صرف نظر از امضای چند موافقتنامه کیاهمیت دوجانبه با معدودی از کشورها به‌ویژه آسیای جنوب شرقی، خاورمیانه، شمال و جنوب آفریقا و همسایه تاکنون دستاورد قابل توجهی نداشته است.

طبق تازه‌ترین گزارش وزارت صمت و تجارت (صمت) در ۹ ماهه اول ۱۷۵ مورد سرمایه‌گذاری خارجی به ارزش بیش از سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار در کل کشور تصویب شده که گرچه به لحاظ تعداد ۳۸.۶ درصد رشد داشته، اما از نظر ارزش ۲۴.۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است. ۱۰۲ مورد از این طرح‌ها با حجم سرمایه‌گذاری دو میلیارد و ۸۰۴ میلیون دلار(حدود ۶۴ درصد از کل) در بخش صنعت، معدن و تجارت بوده که ۴۳ مورد در حال بهره‌برداری و باقی در طی مراحل اجرایی است. از کل سرمایه‌گذاری خارجی بخش صنعت، معدن و تجارت، ۳۹ شرکت با ۱۰۰ درصد سهامدار خارجی، ۴۳ شرکت به‌صورت مشارکتی با شرکای داخلی(JV) و ۲۰ مورد به صورت مشارکت مدنی، بیع متقابل و BOT اجرا می‌شود.

بیشترین سرمایه‌گذاری خارجی در گروه‌های ساخت مواد و محصولات شیمیایی یک میلیارد و ۸۴۹ میلیون دلار، ساخت فلزات اساسی ۴۸۳.۴ میلیون دلار، ساخت رادیو و ساخت گک فرآورده‌های حاصل از تصفیه نفت و سوخت‌های هسته‌ای ۳۴۴.۵ و تلویزیون و وسایل ارتباطی ۲۲۳.۳ میلیون دلار بوده است.

کشورهای غنا با یک میلیارد و ۶۸۰ میلیون دلار، امارات با ۲۳۵.۱، افغانستان با ۲۱۳.۵، هلند با ۷۸.۴ و صربستان با ۵۵ میلیون دلار، پنج کشور اول به لحاظ ارزش سرمایه‌گذاری خارجی مصوب محسوب می‌شوند. ترکیه، چین، هنگ کنگ و آلمان نیز در بخش صنعت، معدن و تجارت ارزش سرمایه‌گذاری کردهاند.

نزدیک ۷۰ درصد این سرمایه‌گذاری‌ها در استان‌های سیستان و بلوچستان و باقی در استان‌های بوشهر، کرمان، تهران و البرز جذب شده است. مهم‌ترین این طرح‌ها پروژه تبدیل گاز طبیعی به پروپیان در استان سیستان و بلوچستان است که توسط سرمایه‌گذاران کشور غنا اجرا می‌شود. آلمان که پیش‌تر در ردیف کشورهای با بیشترین پروژه صنعتی در ایران بود، در این گزارش از فهرست خارج شده و جای خود را به عراق داده است.

طی سه‌ماه گذشته فقط ۶۰۰ میلیون دلار از این قراردادها امضا شده که نشانگر فاصله زمانی مجوزهای تاسیس صادر شده با پروژه‌های بهره‌برداری صادره است که گویای تنگناهای پیش‌روی سرمایه‌گذاری خارجی است.

تجربه قدرت‌های نوظهور اقتصادی همچون چین، مالزی، اندونزی، برزیل و هر کشوری که توانست رشد اقتصادی خود را در کوتاهمدت افزایش دهد، تنها از طریق افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی بوده است. نقش سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد کلان، نه فقط به خاطر جذب سرمایه بلکه ورود تکنولوژی، برندهای بین‌المللی و ارتباطات جهانی است که از طریق شرکت‌های خارجی و افزایش صادرات حایز اهمیت است. امروزه تمام کشورها حتی کشورهای فاقد ظرفیت و امکانات زیرساختی به دنبال جذب سرمایه‌گذاری خارجی هستند؛ با این وجود کشور ما که از جایگاه نخست ذخایر گاز و منابع معدنی و رتبه دوم نفت برخوردار است، به‌رغم بهره‌مندی از نیروی کار جوان و تحصیل‌کرده و نیز بازار مصرف و تجارت پایدار که با احتساب جمعیت کشورهای همسایه و منطقه ۵۰۰ میلیون نفر برآورد می‌شود، در ردیف آخرین کشورهای سرمایه‌پذیر قرار گرفته است.

امید است با به‌ثمررسیدن مذاکرات برجامی که اکنون در جریان است، موانع و محدودیت‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی که تابع سه اصل ثبات اقتصادی، ثبات سیاسی و اجرای قوانین بین‌المللی است، شرایط برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی بیش از پیش فراهم شود.

امیرحسام اسحاقی
Alborz.payam@gmail.com